

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

Coloniae Munatianæ, 1665

X. De juramentis & jurisjurandi obligatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62915)

TITVLVS X.
DE IVRAMENTIS, ET IVRISIV.
ranti obligatione.

Gregorius XIII.

Impossibilem & illicitorum juramentum inane & prohibitum.

CAP. I.

INter Apostolicas & alias canonicas sanctiones, quæ de jurisjurandi religione variis temporibus prodierunt, scilicet record. Nicolaus Papa tertius, intelligens in nonnullis Ecclesiis de earum consuetudine observari, ut cum earum Prælati ad Ecclesias ipsas primò accedunt, vel cum de recipiendis ibidem novis canonicis agitur, nec Prælatos admitti, nec canonicos aliter recipi in dictis Ecclesiis, nisi jurato ab eis, statuta & consuetudines ipsarum Ecclesiarum scripta inviolabiliter observare: inter laicos etiam multarum civitatum, castrorum, & terrarum eum consuetudinis morbum in assumendis potestatibus, rectoribus, vel officialibus suis irrepuisse, ut ipsi potestates, rectores, & officiales ad hujusmodi potestarias, rectorias, & officiales ad hujusmodi potestarias, rectorias, & officiales, nullo modo admittantur, nisi prius se statuta ipsorum locorum clausa juraverint servaturos. Et quia in statutis, consuetudinibusque supradictis interdum aliqua reperiebantur illicita, seu impossibilia, vel obviantia Ecclesiasticæ libertati, idcirco ne sub tali generalitate jurandi sic in jurantibus peccandi occasio præberetur, cum juramentum non fuerit institutum, ut vinculum esset iniquitatis, prædictus Nicolaus Papa animarum periculis obstruere cupiens, frugifera & salubri constitutione præcipit quibuscunque statutis, contineri in prædictis consuetudinibus & statutis illicita, impossibilia, vel libertati Ecclesiasticæ obviantia, hujusmodi juramenta ab eis nullo modo præstari, & juramenta ea intentione faciendi vel facta, ut etiam illicita, vel impossibilia, seu libertati Ecclesiasticæ obviantia observentur, cum etiam sub tali intentione præstari non possent absque divinæ majestatis offensâ, decrevit in hujusmodi illicitis, impossibilibus, seu libertati Ecclesiasticæ obviantibus non servanda: quin potius pro animarum salute si sub forma prædicta vel simili aliquos ignorantem prædicta illicita, seu impossibilia: vel libertati Ecclesiasticæ obviantia jurare contingeret, ad observanda duntaxat licita, possibilia, & libertati Ecclesiasticæ non obviantia juramentorum intentio referri deberet: declarans juramenta sub hujusmodi generalitate qualitercunque, & sub quacunque verborum forma præstata vel præstanda, ad licita, possibilia, ac libertati Ecclesiasticæ libertati non observantia duntaxat extendi, ipsosque jurantes ad alia per præstationem juramenti hujusmodi non teneri. Verumtamen multis infirmi, cupidique sensus sese in hujusmodi juramenta cum animarum suarum periculo precipiant.

Nos, quoniam hæc sanctorum quoque Patrum instituta, & salubria rerum Ecclesiasticarum directioni ad veltantur, & tanquam de radice ambionis procedentia omnne bonum in Ecclesiis rebusque publicis pervertunt, ea no- va provisionis subsidio prohibere volentes, præsentium auctoritate innovamus prædictam constitutionem Nicolai Papæ, iridemque alias omnes canonicas sanctiones de abusu & reprobatione hujusmodi juramentorum promulgatas, volumusque eas ubique ab omnibus etiam quoad præterita inviolabiliter observari. Ac etiam præcipimus, & interdicitur Prælati, Canonicis, & aliis supradictis, necnon Ecclesiarum capitulis, & monasteriorum, ceterisque conventibus, civitatibus quoque, castrorum, & terrarum communitatibus, & personis quacunque dignitate præditis, ne ulla omnino juramenta illicita, impossibilia, damnosa, vel libertati Ecclesiasticæ, aut decretis Concilii Tridentini obviantia, sive ante sive post electiones, confirmationes, provisiones, receptiones, admissiones, aut alios actus, ubicunque ac

quocunque tempore, etiam prætextu cujusvis consuetudinis quocunque tempore observata, quæ potius corruptela est censenda, sive in genere, sive in specie præstare, reddere, vel exigere, neve super præstatis, redditis, vel exactis hucusque quencquam in iudicio vel extra in quietare audeant quoquo modo, vel turbare, illos enim qui juramenta illicita, impossibilia, damnosa, vel Ecclesiasticæ libertati, aut decretis dicti Concilii obviantia exigere contenderint, Episcopos videlicet, & alios quocunque Pontificali dignitate præditos, suspendimus à divinis, capitula verò & conventus, eorumque Ecclesias: & loca omnia interdicto Ecclesiastico supponimus, ac singulares personas excommunicationis sententia innotamus, inhabilesque facimus ad obtenta & alia obtinenda eo ipso, nobisque & Romano Pontifici pro tempore existenti relaxationem suspensionis & interdicti, necnon absolutionem ab excommunicationis sententia hujusmodi perpetuò reservamus. Decernentes eos, qui talia juramenta scienter præstiterint, usu & commodorei & gratiæ, cujus causa juraverint, eo ipso privatos esse: alios vero ignorantem ad præstitorum juramentorum hujusmodi observationem servaturos. Necnon irritum & inane, quicquid secus per quoscunque scienter vel ignorantem attentatum est hæcenus, & deinceps contigerit attentari. Rom. Non. Sept. 1584.

TITVLVS XI.

DE TREVGÆ ET PACE.

Pius Quartus.

Taci & trevgæ fidei iuraciones stipulantur, ne novis causis rumpantur conventio.

CAP. I.

Quoniam eò hominum protervitas devenit, ut quæ homicidium vel maleficium aliquod committere deliberarunt, prius quarant eos quos pro hostibus habent, trevgæ vel pacis prætextu affecundo, decipere, quo facilius postea delicti perpetratio reddatur, expeditque propterea ut quos Dei timor non retinet, poenarum rigor deterrendo coarceat, populorum quieti consulere, & flagitiosos scitiorum ac scandalosorum ausus deprimere, necnon cavillationibus, quas ad solutiones poenarum effugiendas hominum malitia in dies excogitat, subvenire volentes, quòd poenæ conventionales pacis & trevgæ ruptæ, & fidei iuraciones de non offendendo, stipulantur in futurum per Notarios in favorem Cameræ Apostolicæ, & non communitatum, vel alterius, & si aliter factæ fuerint, in ipsius Cameræ favorem stipulatæ censentur. Quòdque in causis trevgarum pacisque fractarum ipsi fractores, vel eorum fidei iuratores allegare non possint, quòd offensâ ex nova causa processit, nec allegata cuiquam suffragetur. Et quia in cautionibus deferri potest modo cautum sit ne offendantur impunè, & ideo promittunt non solum pro se ipsis, sed etiam pro aliis eorum conjunctis, quòd non offendent, neque offendi facient: sed aliquando Notariorum imperitia sensum & intentionem partium pervertente, contingit eos scribere, quòd partes promittunt non offendere per se & alios, ubi scriptum oportuisset pro se & aliis, differentiam videlicet inter has voces, per & pro, nescientes, vel confundentes; ac propterea præbentes tantam cavillosam & delinquentibus prætendendam, quòd facta offensione per unum ex comprehensis in fidei iuracione, non sit commissâ stipulatio poenæ, nisi constet quòd ille qui offendit, de mandato Principalis offenderit, unde etiam infinita scandala eveniunt, illaque remanent impunita. Idcirco quòd si quis Notarius errorem hujusmodi commiserit, mille ducatorum auri Cameræ Apostolicæ applicando.

PPpp 5